

Uj Élet.

(Novella.)

Deéghné szobalánya bevitte asszonyának a postát. Divatlapok, szépirodalmi folyóiratok, elegáns metszésű, illatos levelek heverték az ezüst tálcán. A szép özvegy unottan dobta félre egyiket a másik után. De nini! egy közönséges fehér boríték . . . Rajta az írás oly ismerős, kedves . . . Gyorsan töri fel, takarójához hasonló, egyszerű, negyedrést hajtott papiros hull ki belőle.

A szép asszony kezében reszket a levél, amint olvassa:

„Nagyságos Asszonyom! Ön oly előkelő, hogy nincs bátorságom többé ajkamra venni azt a bizalmas megszólítást, melyet hajdan — talán nem is olyan rég — megengedett nekem, sőt megkívánt tőlem cserébe. Ez az idő elmúlt: magával vitte életem jobbik részét; eltemette örömeimet, vágyaimat, szétlépte terveim, céljaim délibábját; magával vitt mindent, a mi egy férfi előtt értékes, a mi drága.

Bizonyára csodálkozni fog, hogy e sorok nem megfelelő és szalonképes öltözetben jutnak önhöz, de első bizonyítéka annak, hogy nem úgy van most, mint volt régen . . . Talán el is hallgattam volna örökre, talán el is tüntem volna a semmiségbe zajtalanul, némán: — ha oly sürgetőleg nem kívánja, hogy hirt adjak magamról, hogy elmondjak mindent, a mi velem történik.

Nem vagyok többé ur! — ez a történetem. Angol szövetű ruha helyett durva, brassói posztóból készült kabát van rajtam; lakkecipő helyett bagaria csizmában járok, mely igen alkalmas a sárban-vizben való pocskolásra; többé nem amerikai dogg kísér, hanem sovány vadászkutya szimatol utánam; a báltermek parkettjét elhagytam és az ugart járom, hogy béreseimmel együtt turjam a töretlen földet, a mely majdan fáradságunk jutalmául ringó kalászt terem, ha el nem veri a jég.

Lakásom nem a nagyvárosi fényes paloták közt van, hanem a kicsi falu végén, nagy kert és virágos udvar közepén, az ősi házban.

Kérdezi, ugy-e, hogy nem öl-e meg az unalom? Mert így egyedül, távol a világtól, mégis borzasztó lehet! Ej, dehogyan az! Csak meg kell szokni. Látja, én eddig a palacsintát és a birkahúst meg nem ettem volna a világért s tán ha rákényszerítenek, halálra be- tegszem tőle; — de most, ha ázottan, fázottan, sárosan hazakerülök, olyan étvágygyal fogyasztom el, hogy akárki megirigyelhetné.

Meg aztán nem is vagyok én olyan nagyon elhagyatva. Ott az öreg tiszteletes ur, kivel a világpolitikáról beszélgetve, az estéket nagyon kellemesen töltjük. Igaz, hogy csak kilenc óráig, mert akkor lefekszem, mivel falusi embernek korán kell kelnie különben itt is, ott is lopják és lustálkodnak a napszámosok, ha a gazda maga nincs közöttük.

Az uri passziók közül is megmaradt kettő: a ló és a puská. Van vagy tizenöt darab lovam, de egyik vadabb a másiknál. Legkedvesebb mulatságom ezeknek az idomítása. Hol nyereg alá fogom, hol meg kocsi elé s elnyargalok egy-egy késő őszi, ködös napon órák hosszat a sima hegyi úton. Tartom a gyep- lőt vagy a kantárt, szemeim rászégeződnek a prüsz- küllő állatokra, de gondolataim messze, messze túl ka- landoznak a határon . . . Felbukkan a távolban egy mosolygó női arc, rámi villámlik két ragyogó szem . . . Aztán sarkantyút kap a tüzes paripa; repül, mint a szélvész, patkója messze cseng a köveken.

Elmúlt már esztendeje, hogy ilyen módon élek. Azóta nem jártam ki a faluból, még csak a szomszéd- ságba sem. Elkerülöm régi ismerőseimet, mert el aka- rom feledni őket, még önt is; s azt akarom, hogy ők is elfeledjenek, még ön is!

Nagyságos asszonyom, tudom, sokat ad arra, hogy mily társaságban jelenjen meg és kik legyenek ön körül. Én ezekből a körökből kiszakadtam örökre; a gavallér tempók és kalandok, a finom, uri mulatsá- gok már csak mint visszhang csendülnek meg olykor füleimben; ez a körülmény tehát lehetetlenné teszi, hogy én valaha is önnek közelébe jussak. Ez jól van így, én akarom így, bár nincs lelkemben semmiféle neheztelés ön iránt. Uj életet kezdtem, s most engedje meg, ezért hálás vagyok Önnek, — új életet élek. — Végezetül (ha ugyan végére jutott és félig olvasva el nem dobta), engedje meg arra kérnem, hogy végkép még se feledjen el . . . Kezeit csókolja

Décsey Andor.

Deéghné szívére szorította a levelet.

— Hát mégis irt, nem hiába kértem . . . Csak egy sort, csak egy betűt akartam tőle látni, ha már maga elment. Lám, még sem igaz, hogy csak játszott volna velem, hanem igazán szeretett. Hiszen írja, mondja, sőt arra kér, hogy ne feledjem el. Feledni? Dehogyan feledem! Feláldozok érte mindent, szakítok eddigi szokásaimmal, életmódommal, társaságommal, melyet úgy is csak jelenléte tett kellemessé. Kárpótol ő mindenért.

Szinte belesápadt a boldogságba és nagy elhatá- rozásba.

Becsöngette a szobalányt.

— Katica, ma nem leszek itthon senkinek. Holnap a reggeli vonattal elutazom.

*

Décsey és cselédei éppen a lovakkal bajlódtak, midőn lelkendezve szaladt a kerten át Zsuzsi nén', a vén gazdasszony. Kézzel-lábbal integetett gazdája felé, de bizony az nem mozdulhat, mert éppen egyik ficáncoló lovat édesgeti s hátra sem tekint addig, míg a kender szerszámot fejére nem keríti. Pedig érdemes lett volna, mert a jelenlevők száma megszorodott egygyel, kit midőn a béresbíró meglátott: lekapta fe- jéről a sapkát, utána a többiek s olyan alázattal álltak előtte, mintha urnőjük lett volna.

— Pista, gyere, vezesd elé, — kiáltott Décsey egyik legény felé.

Aztán megfordult, de elhalt benne a szó.

— Andor, édes Andor!

És a nagyvilági hölgy, aki cselédje előtt, még csak el sem mosolyodott: most, a sok szájtató béres- legény szeme láttára, tartózkodás nélkül dobta sze- relmes szívét félparasztá vedlett, régi kedvese mel- lére s boldog szemérmességgel vont le fejét piruló arcához.

— Eljöttem, Andor, s ha maga sem bánja, itt ma- radok. Sokkal jobban szeretem magát, mint a régi kört, melyben éltem s örömmel hagyom ott, ha ki- vánja . . .

Décsey nem felelt, csak erősen magához ölelte az asszonyt . . .

Gagyhy Dénes.

Hiszek egy Istenben,

Hiszek egy Hazában,

Hiszek egy isteni örök Igazságban,

Hiszek Magyarországot feltámadásában.

Ámen.